

מה הולך פה? שאלה בהתרגשות. אי אפשר היה שלא למחוא בחורה ב-מצב כזה. הנסיכות פשוט דחפו לזה. דויד אמר שזה יעשה אצל חלק מן ה-מוח.

רינה, שאינה בחורה חכמה במיוחד, הודיעה. היא לא האמינה למישמע אונייה.

אתה באמת אכלת את המוח? שאלה. בטח, השיב דויד כבדרך אגב. תמורת חמישים לירות.

אחבעת החברים התאפקו בקושי מלפרוץ בצחוק, למראה המתיחה הנהדרת, שהת-בקשה ממש מאללה. הטימטום של רינה שיעשע את כולם. הם שמרו על ארשת-פנים רצינית.

הצעירה ניגשה אל סטודנט אחר, בחור מכפרישמריהו שחבריו מגדירים אותו כ-סנוב של הפקולטה. ברוב התרגשות הת-פרצה: שמעת? דויד אכל חלק מהמוח? הצעיר פנה אף הוא אל החבורה, כדי לוודא את הידיעה המחרידה. זה נכון? שאל.

דויד המשיך במתיחה, באדישות המופ-ענת של רופא קרבי בסרט מ א א ש: טעמתי חתיכה.

יכולים להיות אחרים לכך שהם משקפים במדויק את העדות. את החלטותינו קיבלנו לא לפי רישומים אלה, אלא לפי זכרוננו הטרי מהעדויות, וסימני האמת ש-נתנו העדים.

מה שגרם להרשעתם של הסטודנטים לא היה, אם כן, כל עדות נגדם, אלא כפי שטענו חברי הוועדה: התרשמו לרעה מעדותם הבלתי בטוחה של הנאשמים. היתה זו צורה מוזרה ביותר לחרוץ גור-לות של אנשים. שום בית מישפט לא היה מקבל אותה.

לא במוח כי אם במוח

ולם נראה כי דויד וחבריו לא היו היחידים שנתקפו פחדים. אווירה של פאניקה ירדה על האוניברסיטה כולה. אילו קבעו שילטונות המיכללה שכל העניין הוא בדיחה תפלה, שגולדה על רקע ההתפרקות הזמנית שלאחר המילחמה, על רקע ניסיונם הקרבי של המעורבים, היה כל העניין מסתיים מבלי ליצור גלים. אולם לעיני ראשי האוניברסיטה הצ-

את הפסיכולוגים ד"ר יאיר אבני ופרופסור יואל שגן, וכן את הרופא הוטרנרי ד"ר אליעזר סקלס ואת מר מ. גנצלר. הוועדה ידעה, כמובן, שהמעשה הקאני-באלי שיוחס לסטודנט הוא בלתי אפשרי. אבל לא היה לה אומץ לסיים את הפרשה בורבמקום. הוועדה קבעה שאין הוכחות כי דויד אכל חלק מהמוח, אך קבעה ש-התנהגות הסטודנטים היתה בלתי נאותה. סעיף ד' של החלטות הוועדה אומר כי פירושו: חלק מחבריו (של דויד) לשולחן התערב, כביכול, עם דויד, שיטעם ממוחה של הגופה. לא נמצאה ראיה שאומנם התבצע המעשה.

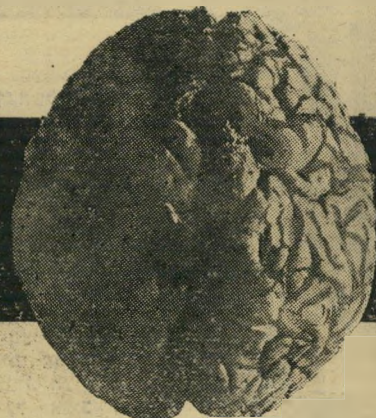
למרות זאת, בהשתדלות המישנה לדיקן, הועבר הכדור לוועדת המשמעת של ה-אוניברסיטה. כדי שזו תספיק ב-בדיחה ה-בלתי אסתתית.

זה היה מישגה המור, כי באופן זה גופה העניין למימדים של היסטריה צי-

מתייחסים הסטודנטים והמורים גם יחד. אל גופת בני האדם המנותחת בידהם ל-צורכי לימודים. מבחינה פסיכולוגית, וזהו התנהגות מובנת. הציניות ובריחות הדעת היא חלק ממנגנון ההגנה האנושי, המגן על העומדים בעימות כה ישיר עם המוות. מה שעלול להיראות למתבונן כ-ביזוי כבוד המת, הוא חלק בלתי נפרד מ-הווי הפקולטות לרפואה בכל העולם. אפילו פרופסורים ותיקים לרפואה, שאיש לא יחשוד בהם בזלזול במיקצועם, נוה-גים להדהים את הסטודנטים שלהם כשהם שולחים אותם להביא סנדוויצ'ים המור-נחים בארוגות ההקפאה, בהם מוחזקות גוויות המתים המיועדות לנתיהה. היספרות הדנה בחיי הסטודנטים מלאה אפיו-רות ומעשיות מסוג זה.

כך, למשל, מקובל בפקולטות לרפואה לכנות את הגוויות המנותחות ברופא, ו-תמיד בשמות נשים. הגופה שנותחה באותו

התקררה התה

טיירו סיוטים נוראים. הם היו מבוהלים. הם חששו שמה עלול העניין לקומם נגדם שוב את החוגים הרתיים, להקפיץ במקומם את הפוליטיקאים השוהרים לטרף, ליצור נחשול חדש של היסטריה והסתה אנטי-אקדמאית ואנטי-רפואית.

הפאניקה היא יועצת גרועה, ופחדנותם של אקדמאים מסוגלת להעבירם על דעתם. מכל מקום, תחת שתפטור את העניין ותחר זירו למימדים שפויים, עשתה הוועדה את ההיפך. היא הטילה על כל החמישה עונש דראקוני, ששיכנע את הכל כי אכן קרה כגון משהו נורא ומחריד.

החמישה הורשו מלימודיהם למשך שני חיים. אך למעשה היה זה עונש המור-הרבה יותר, שכן עם הפסקת הלימודים צריכים החמישה לשרת שלוש שנים ב-צה"ל, ואילו לפי התקנון אינם יכולים לחזור ללימודים אחר הפסקה של למעלה משנתיים. גורלם נחרץ.

וזה עוד לא הכל. גם אם יתקבל העיר-עור שהגישו הסטודנטים נגד החלטת ועדת המישמע, מעטים סיכוייהם להצליח בלימודים, בפקולטה לרפואה, לא הציגים הם שקובעים את סיכויי התקדמותו של סטודנט, אלא הוות הדעת של הרופאים-המדריכים. קשה להניח שאחרי מה ש-אייר, יזכו הסטודנטים המעורבים בפרשה בחוות הדעת אויביקטיבית מצד מדריכיהם. המשמעות האמיתית של פסק הדין ש-הוצעה ועדת המישמע היה, אפוא, הרי-חקתם ממיצוע הרפואה לצמיחות.

בורית, מעל ומעבר לכל פרופורציה. בוועדת המישמע ישבו הדר אהרון יורן, הממונה על המישמע של הסטודנטים באוניברסיטה, שהוא ד"ר מישפט, וסגנו, הפרופסור דניאל כהנמן, פסיכולוג במיקצועו. בלט בהיעדרו בוועדה איש רפואה, אדם המצוי בצד הטכני של ה-בעיה, שיכול היה להעיד כי לא היתה כל אפשרות טכנית לאכול את המוח מבלי שהאוכל יורעל קשות.

בוועדה זו התחיל האסון. דויד וחבריו הרגישו, לראשונה, שהם הסתכנו בעניין רציני מאוד. אחרי שגודע העניין באר-ניברסיטה, איימו עליהם חברים דתיים - ואילו אחרים יעצו להם להסתיר את זהו-תם, שמה יתכלו להם, הוזכרו גם מישלוח הכתורים לסאתולוגים, ואימיהרצה בשיא הסיכסוך על נתיחת המתים.

יום בחדר הדיסקציה כונתה בשם "רבקה". איש לא חשב לחולל שערוריה בשל כך. אבל רינה היתה מוזעזעת כולה, וזרגשת בעיקבות המתיחה ששמעה מפי חבריה ללימודים. היא היתה עקשנית ולא הניחה למוח לעבור לסדר היום.

לא ברור מה המרץ אותה לצאת למסע-הצלב שלה. היו שטענו כי היא, ויתלמידים רבים אחרים, פשוט מקנאים בדויד. ה-ידוע כסטודנט מבריק, מחונן ושקוף, אחד מאלה שאינם צריכים לשגן ולטרוח כדי לתפוס כל דבר. יש לו ציגנים מצוינים.

היו גם שריגנו שדויד ורינה היו פעם זוג, ושמאחרי הפרשה מתחבאת אהבה נכזבת. אולם לסטודנטים רבים, הקרובים ל-פרשה, יש הסבר פסיכולוגי חקף לעניין.

השבוע, כשהתפוצץ העניין בעיתונות, התפלשה המדינה כולה באורגיה של היס-טריה מפוברקת. הידיעה הראשונה על הפרשה פורסמה בידיעות אחרונות, עלי-ידי הכתב הדתי מנחם מיכלסון. עורכי העיתון מתחרה, מעורב, ועמו על השידי-עה לא הופיעה גם בעיתונם, הורו לכתבי-הם לאסוף כל חומר אפשרי על הפרשה. כתוצאה מכך החלו העיתונים מתחרים זה בזה בכתורות מרעישות יותר, ובמאמרים נוספידים. פסיכופאטים למיניהם עלו על הגל, יחד עם העסקנים הדתיים הרגילים להפיק הון מליבוי יצרים אפלים.

מוסדות האוניברסיטה ואגודת הסטודנטים טים התפלשו בעפר שלב הלקאה עצמית. אנשי ציבור ומוסדות ציבור עסקו גם הם בהמצאת גיזויים חריפים למכביר. כלפי החמישה השתררה אווירה של ליניץ, איש לא שמע, או לא רצה לשמוע, מה בפיהם. מאחר שהם עצמם שתקו, די-חבאו מרוב פחד, יכלה ההשתוללות ל-הימשך באין מפריע. רק במאוחר הגישו עירעור לוועדת המישמע, איימו גם ב-פנייה לבית המישפט.

מתכון השבוע

מוח ברומב פורמאלין אילהיקאניבל

לוקחים חצי מוח אנושי, ליטר פורמאלין, חצי ליטר פנול, המישה סטודנטים רעים, שני סטודנטים טובים, פוליטיקאים, עיתונאים, פרופסורים וכמה מטורפים סתם. מערבבים היטב. שופטים על אש קטנה, במשך חמישה חודשים. מתבלים בקורטוב תיסטריה יהודית ומוסיפים קמצוץ פחדנות אקדמאית. בוחשים מדי פעם. מעבירים לאש עיתונאית גדולה, מוסיפים עשרה גראם טרור דתי, בוחשים חזק ומחכים עד שהתבשיל רותח. מוגישים בעודו חם, בתוספת מחית מאמרים ראשונים וכותרות ענק. מספיק לכל המדינה לשבוע. את השאריות יוצקים לשארי-תות והצעות לסדר היום ככנסת. זבעני קיבה חזקה בילבד.

אילו התנהגו דויד וחבריו כגברים, אילו הודו והסבירו בפה מלא את הרקע ל-פרשה, היו בוודאי רוכשים יחס של הבנה, ויוצאים מכל העניין בשלום. אולם הם נאחזו פאניקה, כשהופיעו בפני הוועדה, הם ניגממו מרוב פחד.

גם בפני ועדת המישמע לא הובאו כל ראיות, שדויד אומנם טעם ממוח הגופה. בפרוטוקול של ועדת המישמע נכתב, בין השאר: "אהר"ך ראתה רינה, ממקום מור-שבה, את דויד עושה תנועה של הרמת ידו מהקערה לכיוון הפה, אם כי לא יכלה לראות את אפן היה בידו, מוח, ואם אכן אכל, מאחר שישבה מאחור". במיכתב ששלחו חברי ועדת המישמע ל-השלמה בירגבוים, המוכיר האקדמי של האוניברסיטה, בארבעה באוגוסט, כתבו בין השאר: "באשר לפרוטוקול, הננו לציין כי לא נוהל פרוטוקול מלא של הדיונים ב-פנינו, אלא נעשו רישומים שונים על ידי מר חרוץ, עליהם לא עברנו, ואין אנו

היא פשוט שיכנעה בסוף את עצמה. מרוב חרורות על עדותה, הם הסבירו. היא ראתה את דויד מאחור, כשהוא עשה את התנועה ביד, מהמח אל הפה. עכשיו היא כבר משוכנעת שהיא ראתה אותו ממש אוכל אותו".

בניגוד לדויד, לו נשקף לכל הדיעות, עתיד רופאי מבטיה. עומדת רינה לעזוב את הארץ, וכנראה גם את הרפואה בכלל. היא נוסעת לאנגליה.

שיתוק מוחי אוניברסיטאי

תוצאה מספרת הרוחות שהת-חוללה בין תלמידי הפקולטה לרפואה בירושלים, בעיקבות סיפורת התיסטרי של רינה, החליטה הנחלת הפקולטה להנות ועדת חקירה פנימית. צוות החקירה הורכב כולו מאנשי הפקולטה לרפואה, בראשות הפרופסור גרשון גיטליס. מלבדו כללה הוועדה את המישנה לדיקן, ד"ר י. אדלר,

אוחו מוח היה, על כן, ספוג כולו, מבפנים ומבחוץ, ברעל חריף, ומובן מאליו שהסטודנטים ידעו זאת היטב. בניגוד למה שנדמה להדיוטות, אין הרעל משפיע רק על הצד החיצוני, מבלי להגיע אל חלקים פנימיים. הרעל מגיע לכל תא בגופה.

מה קורה כשרעל כזה מוכנס לפיו של אדם חי? על כך הקפידו המורים בפקולטה לרפואה להזהיר את התלמידים. היו גם הדגמות מעשיות.

בשנה שעברה, כאשר עסקו הסטודנטים בניחת מוח של תרנגול, שנשמר באותה צורה, ניתוח טיפה מן הנוזל לתוך פיו של סטודנט, הוא התפתל בכאבים כל היום. יש לך מול, אמר לו המורה, אפשר לגם למה מזה? אילו הגיע הנוזל לקיבה, עלול היה לגרום לסיבוכן רציני. זה יכול לעשות חור בקיבה, או אולקוס! אמר אחד הסטודנטים, על פי מה שלמד. זה מקפיא את שרירייהפה, גורם לכאבים נוראים ולצריבות".

הסיכוי מישוהו שפוי ברעתו יכניס דבר כזה לפיו ביודעין הוא, משום כך, אפסי - גם אילו לא היתה קיימת רחיעה אנושית טבעית מפני מעשה כה מסלדי. הדבר פשוט לא מתקבל על הדעת.

מאחר שדבר זה מובן מאליו לכל אדם המצוי ברפואה, ולו במעט, אפשר היה להניח כי העניין כולו יחלוף כמו סערה בכוס של פורמאלין. מתיחות מסוג זה הן חלק מהווי של בית הספר באוניבר-סיטה בירושלים, ובבתי הספר לרפואה בכל מקום אחר.

כל אדם זר שיוזמן לחדר הדיסקציה, בשעת שיעור או תרגיל של ניתוח גוויות, עלול להתחלחל מהיחס הציני-כביכול, בו

אין אתה יכול לעשות דבר כזה?!" הודק הבחור מכפרישמריהו. השניים, הבחור ורינה, מיהרו לצאת מהמקום, כדי להרעיש את עולמם.

מוח פתוח

ד לאותו רגע לא התייחסו דויד וחבריו ברצינות לכל העניין. כלל לא עלה על דעתם מישוהו, שאינו מטורף גמור, יאזין ברצינות להתפרצות הייסורי ארתי של רינה.

היתה להם סיבה טובה לכך. שכן פשוט אין כל אפשרות לאכול מוח, או כל חלק אחר, בחדר הדיסקציה. אפילו הקאניבאל המרעב ביותר לא היה עומד במשימה זו. כי לכל גופה, המשמשת למטרת נתיחה, מוריקים רעל חריף: נוזל המכיל פורמאלין דהיד (5%) ופנול (2%). היריקה מוחדרת לתוך כלליהם, כדי שהנוזל יתפשט לכל חלקי הגוף, יחדור לכל תא, כדי לשמר אותו. בסך הכל מוריקים לכלייהם של כל גופה כשלושים ליטר מהחומר המרעיל. לאחר מכן חותכים את הגופה לחלקים, שכל אחד מהם מוכנס לדלי מתחת נאה המכיל אד, הוא אתה תמיסה רעילה. כאשר מועברים חלקי גופה, לצורכי עבו-דה, לקערה, מכילה גם זו את התמיסה הרעילה.

אוחו מוח היה, על כן, ספוג כולו, מבפנים ומבחוץ, ברעל חריף, ומובן מאליו שהסטודנטים ידעו זאת היטב. בניגוד למה שנדמה להדיוטות, אין הרעל משפיע רק על הצד החיצוני, מבלי להגיע אל חלקים פנימיים. הרעל מגיע לכל תא בגופה.

מה קורה כשרעל כזה מוכנס לפיו של אדם חי? על כך הקפידו המורים בפקולטה לרפואה להזהיר את התלמידים. היו גם הדגמות מעשיות.

בשנה שעברה, כאשר עסקו הסטודנטים בניחת מוח של תרנגול, שנשמר באותה צורה, ניתוח טיפה מן הנוזל לתוך פיו של סטודנט, הוא התפתל בכאבים כל היום. יש לך מול, אמר לו המורה, אפשר לגם למה מזה? אילו הגיע הנוזל לקיבה, עלול היה לגרום לסיבוכן רציני. זה יכול לעשות חור בקיבה, או אולקוס! אמר אחד הסטודנטים, על פי מה שלמד. זה מקפיא את שרירייהפה, גורם לכאבים נוראים ולצריבות".

הסיכוי מישוהו שפוי ברעתו יכניס דבר כזה לפיו ביודעין הוא, משום כך, אפסי - גם אילו לא היתה קיימת רחיעה אנושית טבעית מפני מעשה כה מסלדי. הדבר פשוט לא מתקבל על הדעת.

מאחר שדבר זה מובן מאליו לכל אדם המצוי ברפואה, ולו במעט, אפשר היה להניח כי העניין כולו יחלוף כמו סערה בכוס של פורמאלין. מתיחות מסוג זה הן חלק מהווי של בית הספר באוניבר-סיטה בירושלים, ובבתי הספר לרפואה בכל מקום אחר.

כל אדם זר שיוזמן לחדר הדיסקציה, בשעת שיעור או תרגיל של ניתוח גוויות, עלול להתחלחל מהיחס הציני-כביכול, בו